

Prace24.pl

Profesjonalne Pisanie Prac

raty + antyplagiat + gwarancja

USTRÓJ SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

1. Co oznacza decentralizacja?

Decentralizacja państwa – przekazanie kompetencji w dół czyli rozłożenie zadań na niższe szczeble (państwo nie może lub nie chce zrealizować wszystkich zadań).

- Hierarchiczne podporządkowanie – ten który jest na górze może całkowicie przejąć zadania które zostały zlecone organom niższego szczebla i wejść w jego kompetencje w dowolnym momencie.
- *Decentralizacja - samodzielność i niezależność wyodrębnionych struktur*

2. Wyjaśnij co oznacza administracja scentralizowana?

Administracja scentralizowana – osobiste (osoby znajdujące się niżej w strukturze są całkowicie podporządkowane osobom które w strukturze znajdują się wyżej) i służbowe (niczym nie ograniczona możliwość ingerowania w działalność organu podporządkowanego) podporządkowanie.

3. Dlaczego wybieramy model decentralizacji administracji publicznej (państwa) ?

- Względy społeczno – polityczne (korzyści dla społeczności)

- Względy ekonomiczne(proces decentralizacji może się opłacać np. nauczyciele podlegają gminom)
- Względy techniczne(nie da się wszystkiego zaplanować i zrealizować odgórnie np. budowa dróg)
- Względy praktyczne(korzyści które państwo może osiągnąć z przekazania kompetencji w dół)

4. Czy model decentralizacji oznacza całkowite uniezależnienie się od państwa?

Samodzielność samorządu terytorialnego nie jest nieograniczona i musi podlegać pewnej kontroli, demokracja nie może obyć się bez samorządu(samorząd nie może być utożsamiany z administracją rządową), brak hierarchicznego podporządkowania administracji rządowej(samorząd ma prawo do tworzenia wewnętrznego ustroju, ma udział w dochodach państwa, sam samorząd nie ma struktury hierarchicznej - niezależność organizacyjna, kompetencyjna i personalna, wyrazem owej samodzielności jest zakaz łączenia mandatów – nie możliwość bycia jednocześnie radnym powiatu i gminy).

5. Pojęcie samorządu.

Samorząd jest to wyodrębniona przez prawo grupa społeczna powołana do wykonywania zadań administracji państwowej(wykonuje zadania samodzielnie i niezależnie w granicach określonych prawem). Organizacja własna samorządu pozostaje pod kontrolą społeczeństwa, zbudowana na zasadzie decentralizacji znajdującej się pod nadzorem państwa ściśle określonego w przepisach ustawy(nie ingerowanie aparatu państwowego w struktury samorządowe). Samorząd musi działać w obszarze działań państwa.

6. Teorie naturalistyczne.

Naturalistyczna - przyjęcie założenia że podstawą jest gmina która przeciwstawia się państwu, gmina jest czymś pierwotnym w stosunku do państwa.

7. Teorie polityczne.

Polityczna – aspekt prawny odkładany na dalszy plan, ważniejszy jest aspekt polityczny.

8. Teorie państwowe.

Państwowa - prymat państwa nad gminą, państwo sprawuje władzę przy pomocy swoich organów, a samorząd jest korporacją sprawującą ową władzę z woli państwa.

9. Na jakiej więzi opiera się samorząd terytorialny?

Samorząd terytorialny opiera się na więzi zamieszkiwania na danym terytorium(ma charakter powszechny), poza tym warunkiem nie jest konieczne spełnienie jakichkolwiek innych kryteriów. Konsekwencją powszechności samorządu opartego na kryterium zamieszkiwania na danym terytorium, jest brak możliwości wykluczenia z niego członków, czyli szczególna więź

korporacyjna.

10. Samorząd specjalny a samorząd terytorialny?

Różnice:

- kryterium przynależności(do samorządu terytorialnego jest obowiązkowa natomiast do samorządu specjalnego jest dobrowolna)
- przedmiot działania(samorząd terytorialny ma dużo szerszy zasięg działania aniżeli samorząd specjalny)
- samorząd terytorialny ma charakter polityczny
- intensywność nadzoru państwa(większym nadzorem objęty jest samorząd terytorialny, aniżeli samorząd specjalny)

11. Zasada wtórności w stosunku do gminy.

Zasada wtórności w stosunku do gminy zawiera dwa aspekty, są to: wtórność terytorialna oraz funkcjonalna. Zasada ta polega na tym iż terytorium powiatu nie jest naruszane przez terytorium powiatu i województwa(gminy jako podstawowe jednostki terytorialne wchodzi w skład powiatów i województw, gmina nie leży po części w dwóch lub więcej powiatach/województwach), jak również powiaty i województwa nie wchodzi w zakres kompetencji przyznanych do realizacji wyłącznie gminom(uprawnienia powiatu i województwa nie wchodzi w kompetencje gminy – nie zostały przyznane kosztem gminy).

12. Wtórność terytorialna.

Wtórność terytorialna - terytorium zarówno powiatu jak i województwa nie narusza terytorium gminy.

13. Wtórność funkcjonalna.

Wtórność funkcjonalna – nie ograniczono kompetencji gmin, przy tworzeniu szczebla powiatowego i województwa.

14. Wyjaśnij pojęcie gminy.

Przez gminę należy rozumieć wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium. Wspólnotę samorządową tworzą mieszkańcy gminy z mocy prawa.

15. Wyjaśnij pojęcie powiatu.

Poprzez powiat należy rozumieć lokalną wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium.

16. Wyjaśnij pojęcie województwa.

Przez województwo należy rozumieć regionalną wspólnotę sam. oraz odpowiednie terytorium.

17. Mieszkaniec gminy - wyjaśnij pojęcie.

Z formalnego punktu widzenia członkiem wspólnoty gminnej, powiatowej czy wojewódzkiej jest każdy mieszkaniec z mocy prawa. Oznacza to, że przynależność mieszkańców do wspólnoty sam. ma charakter przymusowy. O zamieszkiwaniu, a tym samym członkostwie w J.S.T.

decydują dwie kumulatywne przesłanki ustalania miejsca zamieszkania:

- 1) przebywanie w określonej miejscowości,
- 2) zamiar stałego w niej pobytu.

18. W jaki sposób można łączyć, dzielić, znosić gminy?

- Na wniosek gminy
- Na wniosek Rady Ministrów

19. W jaki sposób można łączyć, dzielić, znosić powiaty?

- Na wniosek powiatu
- Na wniosek Rady Ministrów

20. Omów procedury łączenia gmin z wniosku gminy.

Na wniosek gminy:

- Wniosek kierowany do ministra właściwego do spraw administracji publicznej
- Wniosek musi być potwierdzony opinią gminy/gmin (wyrażone przez gminę lub gminy zainteresowane)
- Poprzedzenie opinii konsultacjami społecznymi
  - Rada ministrów musi mieć czas na przeanalizowanie tego wniosku do końca roku, wniosek musi być złożony do 31 marca roku poprzedzającego
  - Opinia nie ma charakteru wiążącego dla rady ministrów
- Rada ministrów decyduje o podzieleniu, stworzeniu, połączeniu bądź likwidacji gminy

21. Omów procedury podziału gmin z wniosku Rady Ministrów.

Rada ministrów:

- Rada ministrów występuje do gmin A i B o wydanie opinii, o wydanie opinii wnioskuje minister właściwy do spraw administracji publicznej
- Rada gmin A i B ma 3 miesiące na wydanie opinii, jeśli tego nie wykona to obowiązek wydania opinii uznaje się za spełniony
- Rada ministrów wydaje decyzję w formie rozporządzenia o podzieleniu, stworzeniu, połączeniu bądź likwidacji gminy

22. Omów procedury dzielenia powiatu.

Rada Ministrów:

- Minister właściwy do spraw administracji publicznej ma obowiązek zasięgnąć opinii zainteresowanych rad powiatów albo rady miasta na prawach powiatu i rady powiatu, a w przypadku zmian granic powiatów naruszających granice województw – dodatkowo opinii odpowiednich sejmików województw
- Wydanie opinii musi być poprzedzone przeprowadzeniem konsultacji z mieszkańcami
- Minister właściwy do spraw administracji publicznej może wystąpić o wydanie opinii przez zainteresowane rady gmin – brak wymogu konsultacji z mieszkańcami

- Rada powiatów A i B ma 3 miesiące na wydanie opinii, jeśli tego nie wykona to obowiązek wydania opinii uznaje się za spełniony
- Rada ministrów wydaje decyzję w formie rozporządzenia o podzieleniu, stworzeniu, połączeniu bądź likwidacji gminy

Na wniosek rady powiatu:

- Złożenie wniosku za pośrednictwem wojewody do ministra właściwego do spraw administracji publicznej,
- Wniosek powinien być poprzedzony przeprowadzeniem przez radę konsultacji z mieszkańcami, uzasadniony oraz powinien zawierać niezbędne dokumenty, mapy informacje potwierdzające jego zasadność
- Opinia odpowiednio rad powiatu lub rady miasta na prawach powiatu objętych wnioskiem,
  - przereczona przeprowadzeniem przez te rady konsultacji z mieszkańcami, a w przypadku zmiany granic powiatu naruszającej granice województw – opinii sejmików województw
- Opinia rad gmin, których dotyczy wniosek
- Opinia wojewody właściwego dla powiatu lub miasta na prawach powiatu objętego wnioskiem

23. Omów łączenie powiatów z inicjatywy powiatu.

- Złożenie wniosku za pośrednictwem wojewody do ministra właściwego do spraw administracji publicznej,
- Wniosek powinien być poprzedzony przeprowadzeniem przez radę konsultacji z mieszkańcami, uzasadniony oraz powinien zawierać niezbędne dokumenty, mapy informacje potwierdzające jego zasadność
- Opinia odpowiednio rad powiatu lub rady miasta na prawach powiatu objętych wnioskiem,
  - przereczona przeprowadzeniem przez te rady konsultacji z mieszkańcami, a w przypadku zmiany granic powiatu naruszającej granice województw – opinii sejmików województw
- Opinia rad gmin, których dotyczy wniosek
- Opinia wojewody właściwego dla powiatu lub miasta na prawach powiatu objętego wnioskiem

24. Kryteria utworzenia miast na prawach powiatu.

Miastami na prawach

powiatu są:

- 1) miasta, które w dniu 31 XII 1998r. liczyły więcej niż 100 tys. mieszkańców,
- 2) miasta, które z dniem 31 XII 1998r. przestały być siedzibami województw (stolicami woj.), chyba, że na wniosek właściwej rady odstąpiono od nadania miastu statusu miasta na prawach powiatu, jak np. w przypadku Piły,
- 3) miasta nie liczące 100 tys. mieszkańców, którym nadano status miasta przy dokonywaniu

pierwszego podziału adm. kraju.

25. Co oznacza generalne domniemanie właściwości gminy?

zostało przypisane do innego podmiotu to realizuje je gmina.

Jeśli zadanie nie

26. Z jakich przepisów

wynika zasada domniemanie kompetencji gmin?

Zasada domniemanie kompetencji gmin

wynika z przepisów ustawy o samorządzie gminnym. **27. Podaj przykłady zadań własnych gminy (5).**

- Sprawy dotyczące ładu przestrzennego
- Gospodarki wodnej
- Ochrona zdrowia
- Pomoc społeczna(w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych)
- Gminne budownictwo mieszkaniowe

28. Zadania własne gminy zamykają się w 4 kategoriach - jakich?

- Związane z infrastrukturą techniczną(drogi, wodociągi, unieszkodliwianie odpadów, lokalny transport zbiorowy)
- Związane z infrastrukturą społeczną(edukacja publiczna, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, upowszechnianie kultury)
- Porządek i bezpieczeństwo publiczne(ochrona przeciwpożarowa)
- Ład przestrzenny i ekologiczny(miejscowe planowanie przestrzenne, zieleń gminna i zadrzewienie)

29. Podaj przykłady zadań powiatu.

- Gospodarka nieruchomościami
- Promocja powiatu
- Obronność
- Transport zbiorowy i drogi publiczne
- Ochrona praw konsumenta

30. Zadania powiatu można ująć w 5 grupach - jakich ?

- Ponadpodstawowa infrastruktura społeczna(ponadstandardowa opieka zdrowotna i pomoc)
- Ponadpodstawowa infrastruktura techniczna(ponadgminny lokalny transport publiczny)
- Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli w wymiarze ponadgminnym(ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa)
- Ochrona środowiska i zagospodarowanie przestrzenne w wymiarze lokalnym ponadgminnym(gospodarka wodna i gospodarka nieruchomościami)
- Działalność organizatorska zmierzająca do rozwiązywania lokalnych problemów (przeciwdziałanie bezrobociu, aktywizacja lokalnego rynku pracy)

31. Zadania własne a zadania zlecone.

Zadania zlecone - są to inne zadania publiczne wynikające z uzasadnionych potrzeb państwa ustawowo zlecone do wykonania jednostkom samorządu terytorialnego. Są:

a) przekazywane na mocy regulacji ustawowej;
b) przekazywane w drodze porozumień między jednostką samorządu terytorialnego a administracją rządową.

Zadania własne - są to zadania publiczne wykonywane przez jednostkę samorządu terytorialnego, które służą zaspokojeniu potrzeb wspólnoty samorządowej. Dzielą się na zadania obligatoryjne i fakultatywne.

32. zadania obligatoryjne.

Obowiązkowe – gmina nie może zrezygnować z ich realizacji, musi zapewnić w budżecie środki na ich realizowanie; przyczyna: dążenie do zapewnienia mieszkańcom świadczeń publicznych o charakterze elementarnym;

33. Zadania fakultatywne.

Fakultatywne – gmina realizuje je w takim zakresie, w jakim jest to możliwe ze względu na środki posiadane w budżecie oraz lokalne potrzeby (samodzielnie na własną odpowiedzialność z własnego budżetu).

34. Różnice między zadaniami fakultatywnymi a obligatoryjnymi.

Zadania obligatoryjne są to zadania własne, z których wykonania gmina nie może zrezygnować gdyż mają one na celu zapewnienie społecznościom lokalnym realizacji świadczeń publicznych na poziomie minimalnym (na ich realizację gmina musi zabezpieczyć środki finansowe) np. realizacja obowiązku szkolnego, elementarne świadczenia z zakresu opieki społecznej itp. Natomiast zadania fakultatywne są to pozostałe zadania własne gmin które są realizowane w takim zakresie w jakim pozwalają na to środki posiadane w budżecie oraz wymagają tego potrzeby lokalne np. budowa i remont dróg.

35. Źródła prawa w zakresie samorządu terytorialnego.

-> EKSL

-> EKSR

-> Konstytucja

-> ustawy samorządowe w tym ordynacje wyborcze

36. Omów podstawowe założenia EKSL.

Europejska karta praw samorządu lokalnego jest źródłem prawa powszechnie obowiązującego, stanowi bardziej zalecenia/dyrektywy, aniżeli normy prawa. Jeśli przepisy ustawy będą z nią niezgodne, to o tej niezgodności zadecyduje TK. Nie wymaga ona implementacji poprzez inne akty wykonawcze:

- Zaleca aby regulacje dot. samorządu znalazły odzwierciedlenie w konstytucji
- Zasada pomocniczości samorządu terytorialnego wobec państwa

- Zaleca aby władza sprawowana była przez samorzady w podziale dwustopniowym: władza stanowiąca(rady, sejmiki) i wykonawcza(wójt, burmistrz, prezydent, zarządy)
- Zaleca udział obywateli: pośredni(wybory) i bezpośredni(referenda) w sprawowaniu władzy
- Określa charakter wyborów: wolne, równe, tajne, powszechne, bezpośrednie
- Mówi o tym że decydującą rolę w samorządach mają mieć organy stanowiące, a organy wykonawcze mają wykonywać wolę organów stanowiących
- Decydowanie i kształtowanie samodzielne o kształcie jednostek samorządu(organy pomocnicze, osiedla) – decydowanie o ustroju wewnętrznym należy do rad
- Kładzie naciska na zasadę wolnego mandatu – wybrani nie jest związani instrukcjami wyborców
- Rekompensata finansowa za sprawowanie mandatu, a nie dodatkowe źródło dochodu
- Zakres kontroli wobec jednostek samorządu terytorialnego: kryterium legalności(czy działa zgodnie z prawem i na podstawie prawa)
- Finanse: należy zagwarantować samorządom własne dohodowanie np. poprzez przypisanie podatków lokalnych+(prawo do ustalenia ich wysokości)
- Zagwarantowanie jednostkom samorządu terytorialnego całkowitej swobody w realizowaniu zadań nawet tych zleconych
- Zmiana granic terytorialnych samorządu wymaga konsultacji społecznych zainteresowanych osób
- W zakresie prawa do zrzeszania karta wprowadza uprawnienia: do współpracy z innymi społecznościami lokalnymi, do zrzeszania się z innymi społecznościami lokalnymi, do przystępowania do stowarzyszeń w celu ochrony interesów, do przystępowania do międzynarodowych stowarzyszeń lokalnych
- Sądowa kontrola oraz ochrona

37. Zmiana nazwy ulicy - omów problem w świetle aktu prawa miejscowego.

Uchwała o zmianie nazwy ulicy jest aktem prawa miejscowego gdyż tworzy prawa i obowiązki dla mieszkańców miasta, bądź jego części, a należą do nich m.in. obowiązek wymiany dowodów osobistych.

Aby uchwała rady miasta/gminy była aktem prawa miejscowego musi oddziaływać na zewnątrz, tzn. musi wywoływać skutek wobec mieszkańców miasta/ gminy bądź ich części.

38. Podaj przykłady aktów prawa miejscowego z orzecznictwa SA.

- Uchwała organu samorządu terytorialnego dotycząca utworzenia, przekształcenia i likwidacji zakładu opieki zdrowotnej
- Uchwała rady miasta o ustaleniu stawki opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości
- Uchwała o samoopodatkowaniu się mieszkańców gminy(zaakceptowana w drodze referendum)

- Podatki lokalne np. od zwierząt
- Uchwała o zmianie nazwy ulicy
- Uchwała rady gminy regulująca organizację jednostki organizacyjnej w drodze nadania jej statutu i określenia jego treści
- Uchwała zarządu powiatu w sprawie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych

39. Podaj co nie jest aktem prawa miejscowego w świetle orzecznictwa sądów administracyjnych.

- Uchwała o wygaśnięciu mandatu radnego
- Uchwała rady gminy o wyrażeniu zgody na wydzierżawienie bądź sprzedaż gruntu/ nieruchomości
- Uchwała o utworzeniu zakładu budżetowego gospodarki komunalnej
- Uchwała organu samorządu terytorialnego dotycząca zatwierdzenia statutu samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej lub zmian w tym statucie
- Uchwała w sprawie statutu ośrodka pomocy społecznej
- Uchwała w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy
- Regulamin organizacyjny urzędu gminy nadawany przez wójta(burmistrza/prezydenta miasta)

40. Omów procedurę wyborów organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego.

Wybory są równe, bezpośrednie, powszechne i odbywają się w głosowaniu tajnym.

- Równe - wszyscy wyborcy biorą w nich udział i dysponują 1 głosem
- Bezpośrednie - w wyborach radnych wybieramy bezpośrednio spośród kandydatów, głosować można jedynie osobiście. Od tej zasady są wyjątki - osobie niepełnosprawnej można pomóc, ale pomocy nie mogą udzielić członkowie komisji wyborczych i mężowie zaufania. Brak możliwości głosowania przez pełnomocnika.
- Tajne - w lokalu wyborczym należy zapewnić tajność głosowania. Zapewnienie tajności jest obowiązkiem służb wyborczych, ale tajność dotyczy również wyborcy. Nie może on w lokalu wyborczym rozgłaszać, na kogo głosował.

Wybory poprzedza kampania wyborcza. Dniem rozpoczęcia kampanii wyborczej jest dzień, w którym ogłoszono rozporządzenie Prezesa RM o zarządzeniu wyborów. Kończy się ona 24 godz. przed dniem wyborów.

41. Bierne prawo wyborcze do rady gminy.

Bierne pr. wyborcze, przysługuje osobie, która posiada prawo wybierania do rady powiatu, gminy i sejmiku woj. Krąg osób jest tu identyczny jak w przypadku czynnego prawa wyborczego.

42. czynne prawo wyborcze do rady gminy.

Czynne pr. wyborcze, przysługuje obywatelowi polskiemu, który najpóźniej w dniu wyborów ukończył 18 lat i stale zamieszkuje na terenie działania danej rady (sejmiku województwa). Czynne pr. wyborcze nie jest uzależnione od stałego zameldowania, lecz od kryterium stałego

zamieszkiwania. Czynnego pr. wyborczego są pozbawione:

- 1) osoby pozbawione prawomocnym orzeczeniem sądowym praw publicznych.,
  - 2) osoby pozbawione pr. wyborczych orzeczeniem TS,
- osoby ubezwłasnowolnione prawomocnym orzeczeniem sądu.

43. Kto ma prawo zgłaszania kandydatów do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego?

Prawo zgłaszania kandydatów na radnych przysługuje komitetom wyborczym. Komitety wyborcze mogą być tworzone przez:

- 1) partie polityczne i koalicje partii politycznych
- 2) stowarzyszenia społeczne
- 3) wyborców.

Komitety wyborcze zgłaszają kandydatów w formie list kandydatów. Listy te muszą być poparte podpisami wyborców. W przypadku gminy, która liczy:

- do 20 tys. mieszkańców, listę musi poprzeć min. 25 wyborców,
- w gminie pow. 20 tys. mieszkańców - 150 wyborców,
- w powiecie - 200 wyborców,
- w woj.- 300 wyborców.

44. Podaj przykłady, gdzie ordynacja wyborcza zabrania prowadzenia kampanii wyborczej.

Kampanii wyborczej nie można prowadzić na terenie budynków administracji rządowej, samorządowej, sądów(niezależność i apolityczność), zakładów pracy(w sposób zakłócający prawidłowe funkcjonowanie), jednostek wojskowych i innych jednostek podległych MON, resortach siłowych (apolityczne), szkołach, przedszkolach i innych placówkach oświatowych do których uczęszczają dzieci do lat 18

45. Omów procedurę wyborów burmistrza.

- Burmistrz wybierany jest w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich, w głosowaniu tajnym.
- Za wybranego na burmistrza uważa się tego kandydata, który w głosowaniu otrzymał więcej niż połowę ważnie oddanych głosów.
- Jeżeli żaden z kandydatów nie otrzymał określonej liczby ważnie oddanych głosów, czternastego dnia po pierwszym głosowaniu przeprowadza się ponowne głosowanie.
  - W ponownym głosowaniu wyboru dokonuje się spośród dwóch kandydatów, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali największą liczbę ważnie oddanych głosów. W przypadku gdy dwóch lub więcej kandydatów otrzyma tę samą liczbę głosów uprawniającą do udziału w ponownym głosowaniu, o dopuszczeniu kandydata do wyborów w ponownym głosowaniu rozstrzyga większa liczba obwodów głosowania, w których jeden z kandydatów otrzymał większą liczbę głosów, a jeżeli liczba tych obwodów byłaby równa - rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez gminną komisję wyborczą. W losowaniu mają prawo uczestniczenia wszyscy kandydaci lub pełnomocnicy ich komitetów wyborczych.

- Jeżeli którykolwiek z dwóch kandydatów, o których mowa w ust. 3, wycofa zgodę na kandydowanie, utraci prawo wyborcze albo umrze, w jego miejsce do wyborów w ponownym głosowaniu dopuszcza się kandydata, który otrzymał kolejno największą liczbę głosów w pierwszym głosowaniu. W takim przypadku termin ponownego głosowania odracza się o dalszych 14 dni.
- Za wybranego w ponownym głosowaniu uważa się tego kandydata, który otrzymał większą liczbę ważnie oddanych głosów.
- W przypadku, o którym mowa w ust. 2, gminna komisja wyborcza niezwłocznie informuje, w drodze uchwały, o konieczności i przyczynach przeprowadzenia ponownego głosowania oraz podaje datę ponownego głosowania, a także nazwiska i imiona kandydatów kandydujących w ponownym głosowaniu. Jeden egzemplarz uchwały przekazuje się niezwłocznie komisarzowi wyborczemu.
- W przypadku gdy dwóch kandydatów w ponownym głosowaniu otrzyma tę samą liczbę głosów, za wybranego uważa się tego kandydata, który w większej liczbie obwodów głosowania otrzymał więcej głosów niż drugi kandydat.
- W przypadku gdy obaj kandydaci w ponownym głosowaniu otrzymają tę samą liczbę głosów i w tej samej liczbie obwodów głosowania otrzymają większą liczbę głosów, o wyborze wójta rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez gminną komisję wyborczą. W losowaniu mają prawo uczestniczenia obaj kandydaci lub pełnomocnicy ich komitetów wyborczych.
- równe, bezpośrednio, powszechne, tajne
- czynne prawo wyborcze posiada każdy kto posiada prawo wybierania do rad gmin
- z biernego prawa wyborczego korzystają obywatele polscy, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończyli 25 rok życia(cenzus wieku), kandydat nie musi być mieszkańcem gminy na terenie której kandyduje
- odbywają się łącznie z wyborami do sejmików, rad powiatów i gmin
- kandydatów mogą zgłaszać partie polityczne, koalicje partii politycznych, stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, a także wyborcy
- kandydat powinien być zgłoszony najpóźniej na 25 dni przed rozpoczęciem wyborów
- aby został wybrany musi uzyskać więcej niż połowę ważnie oddanych głosów, jeśli żaden nie uzyska większości to przeprowadzana jest dogrywka pomiędzy 2 kandydatami którzy uzyskali największą liczbę głosów po upływie 14 dni od I tury, jeśli jeden się wycofa to dogrywka jest przeprowadzana z trzecim w kolejności kandydatem po upływie kolejnych 14 dni
- jeśli nie zostanie zgłoszony żaden kandydat to wyborów dokonuje rada gminy bezwzględną większością głosów ustawowego składu, głosowanie ma charakter tajny i odbywają się na następujących zasadach:
  - prawo zgłoszenia kandydata przysługuje grupie radnych stanowiącej co najmniej 1/3 ustawowego składu rady

- zgłoszenie kandydata musi przyjmować formę pisemną(oświadczenie woli ma być wyraźne i jednoznaczne)
- radnemu przysługuje prawo zagłosowania tylko na jednego kandydata

46. Czynne prawo wyborcze przy wyborach burmistrza.

- czynne prawo wyborcze posiada każdy kto posiada prawo wybierania do rad gmin
- wyborca najpóźniej w dniu wyborów ukończył 18 rok życia

47. Bierne prawo wyborcze przy wyborach burmistrza.

- Jest to prawo do bycia wybieranym
- z biernego prawa wyborczego korzystają obywatele polscy, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończyli 25 rok życia(cenzus wieku), kandydat nie musi być mieszkańcem gminy na terenie której kandyduje

48. Kto ma prawo zgłaszać kandydatów na wójta?

- kandydatów mogą zgłaszać partie polityczne, koalicje partii politycznych, stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, a także wyborcy
- grupa radnych stanowiąca co najmniej 1/3 ustawowego składu rady(radnemu przysługuje prawo poparcia jednego kandydata)
- kandydat powinien być zgłoszony najpóźniej na 25 dni przed rozpoczęciem wyborów

49. Omów referendum lokalne.

- znajduje umocowanie w art. 170 konstytucji
- ustawa o referendum lokalnym – ustawodawca przewidział dwa rodzaje
  - referendum przeprowadzane w celu ustalenia woli mieszkańców
  - referendum przeprowadzane w celu odwołania organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, a w przypadku gminy także wójta, burmistrza, prezydenta
- referendum polega na udzieleniu pozytywnej lub negatywnej odpowiedzi na zadane pytanie/pytania lub wyborze z pośród wymienionych opcji

50. Kiedy obligatoryjnie należy przeprowadzić referendum?

- w sprawie odwołania organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego przed upływem kadencji
- odwołanie wójta, burmistrza, prezydenta przed upływem kadencji
- w sprawie samoopodatkowania się mieszkańców na cele publiczne(musi mieścić się w zakresie kompetencji i zadań organów gminy)

51. Kto może być inicjatorem referendum?

- organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego bądź mieszkańcy
- w imieniu mieszkańców z wnioskiem o referendum może wystąpić

- grupa 15 obywateli którym przysługuje prawo do wybierania do jednostki samorządu terytorialnego, a w przypadku gmin wystarczy 5 mieszkańców
- statutowa terenowa jednostka partii politycznej
- organizacja społeczna posiadająca osobowość prawną której statutowym terenem działania jest jednostka na terenie której ma być przeprowadzone referendum

52. Sposób ustalania wyników referendum.

- dla ważności referendum musi wziąć 30% uprawnionych do głosowania (liczy się także głosy nieważne), jeśli próg nie zostanie przekroczony to uznaje się za nieważne
- wynik referendum ma charakter rozstrzygający jeśli oddano za nim zwykłą większość głosów (istnieje możliwość zastosowania większości kwalifikowanej)
- głos jest nieważny jeśli na karcie głosowania nie zaznaczono jakiegokolwiek wariantu lub nie udzielono odpowiedzi na postawione pytania
- może być nieważny co do konkretnego pytania jeśli zaznaczono kilka wariantów
- nieważne są wszystkie inne karty niż te urzędowo poświadczone, nieopatrzone pieczęcią komisji
- dopisanie na karcie dodatkowych uwag nie wpływa na ważność oddanego głosu
- karta przedarta na dwie lub więcej części powoduje iż nie jest brana pod uwagę przy obliczaniu wyniku

53. Na czym polegają konsultacje z mieszkańcami?

- mają charakter bezpośredni
- mieszkańcy wyrażają swoją opinię
- nie ma wymaganego quorum
- ich wynik nie jest wiążący
- mają charakter fakultatywny lub obligatoryjny
- zasady i forma przeprowadzania konsultacji nie są określone w ustawie (określa je organizator)

54. Referendum a konsultacje.

- Do przeprowadzenia referendum wymagane jest quorum, natomiast do przeprowadzenia konsultacji nie jest ono wymagane
- Wynik referendum jest wiążący, natomiast wynik konsultacji nie ma takiego charakteru

55. Podaj definicję mandatu radnego.

- ustawodawca nie zawarł definicji mandatu radnego
- mandatem radnego może być pełnomocnictwo udzielone deputowanemu przez wyborców na skutek aktu wyborczego, bądź zespół praw i obowiązków nabytych w trakcie aktu wyborczego, mandat wykonuje po złożeniu ślubowania

- jeśli radny odmówi złożenia ślubowania to jego mandat wygasa

56. Mandat wolny a związany – podaj różnice. Jaki mandat ma radny?

Obecnie radny posiada mandat wolny.

Mandat wolny – ukształtował się jako pochodna koncepcji zwierzchnictwa narodu. Opiera się na założeniu, że poseł reprezentuje cały zbiorowy podmiot suwerenności, nie jest więc związany instrukcjami wyborców. Wręcz przeciwnie – status posła jest ukształtowany na zasadzie niezależności prawnej, choć w wymiarze faktycznym musi liczyć się tak z głosami wyborców jak i partii, która wysunęła jego kandydaturę.

1. uniwersalność – poseł reprezentuje cały Naród, a nie poszczególne grupy;
2. niezależność
3. nieodwołalność

Mandat imperatywny - rodzaj mandatu przedstawiciela. Zakłada on, że przedstawiciel reprezentuje swoich wyborców i powinien wykonywać ich zalecenia. Można go odwołać, gdy nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań. Mandat imperatywny występował np. w polskim Sejmie w czasach demokracji szlacheckiej. Dziś rzadko stosowany, mandat imperatywny mają np. deputowani do Bundesratu.

57. Obowiązki radnego.

- wynikające z funkcji radnego:
  - kierowanie się dobrem wspólnoty samorządowej
- wynikające z pracy w organach jednostek samorządu terytorialnego
  - obowiązek uczestniczenia w pracach komisji, rady gminy, rady powiatu, rady miasta, sejmiku województwa, itp.(nie jest obwarowany sankcją prawną, pozostaje tylko sankcja polityczna)
- wynikające z więzi z wyborcami:
  - radni mają obowiązek przyjmować obywateli, którzy mają jakieś „życzenia”

58. Uprawnienia radnego.

- przysługujące w związku ze statusem funkcjonariusza publicznego:
  - tylko w momencie wykonywania obowiązków radnego(naruszenie nietykalności cielesnej i czynna napaść oraz znieważenie ustne w postaci kwalifikowanej)
- związane z pracą zawodową:
  - pracodawca jest zobowiązany zwolnić radnego z pracy w celu umożliwienia mu uczestnictwa w pracach rady
  - nie można z radnym rozwiązać stosunku pracy bez zgody właściwej jednostki samorządu terytorialnego(rada gminy, powiatu, miasta, sejmik wojewódzki)
    - obejmuje to również wypowiedzenie zmieniające warunki pracy
  - dieta(rekompensata za utracone wynagrodzenie a nie dodatkowe źródło dochodu) oraz zwrot kosztów podróży służbowych

- niedopuszczalne jest przyznawanie radnemu nagród pieniężnych
- radny niezadowolony z wyniku głosowania nie ma prawa do złożenia skargi do sądu administracyjnego
  - wyjątkiem jest sytuacja, w której radny ma interes prawny np. plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy w której mieszka radny (nie uczestniczy w pracach rady, występuje jako obywatel)

59. Przepisy antykorupcyjne dotyczące radnych.

- Zakaz nawiązywania oraz wykonywania stosunku pracy w urzędzie jednostki samorządu terytorialnego, w której radny uzyskał mandat oraz zakaz pełnienia funkcji kierownika [w terminie 7 dni od ogłoszenia wyników wyborów trzeba złożyć wniosek o urlop bezpłatny], po wygaśnięciu mandatu radnego pracodawca jest zobowiązany do przywrócenia stosunku pracy na równorzędnym stanowisku
- Zakaz wykonywania praw na rzecz jednostki samorządu terytorialnego (zakaz swobody kontraktowej) – radny nie może zawierać dodatkowych umów cywilno-prawnych, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą
- Zakaz podważania zaufania wyborców do wykonywania mandatu radnego
  - Zakaz przyjmowania darowizn
- Zakaz nadużywania funkcji radnego – nie może powoływać się na fakt bycia radnym w celu załatwienia swoich spraw
- Zakaz prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem mienia jednostek samorządu terytorialnego (ani samemu ani w porozumieniu)
  - Jeśli radny nie wywiąże się z tego obowiązku, mandat wygasa
- Zakaz udziału w spółkach handlowych z udziałem samorządowych jednostek terytorialnych
- Obowiązek złożenia oświadczenia majątkowego (dane dotyczące majątku wspólnego oraz majątku osobistego radnego – informacje o zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziały w akcjach i spółkach, dochody z tytułu zatrudnienia lub innej działalności gospodarczej, mienie ruchome powyżej 10 tys. zł, zobowiązania pieniężne powyżej 10 tys. zł) oraz oświadczenie o prowadzeniu działalności gospodarczej najbliższych
  - Czy radny nie uległ nadmiernemu wzbogaceniu
  - Pozwala na kontrolowanie możliwości łapownictwa
  - Sprawdzenie czy zadłużenie nie wpływa na podejmowane przez radnego decyzje

60. Klub radnych.

- Zasady funkcjonowania uregulowane w statutach
- Polityczna reprezentacja radnych o zbliżonych poglądach

61. Przyczyny wygaśnięcia mandatu radnego.

- Odmowa złożenia ślubowania – wyraźne oświadczenie woli radnego

- Niezłożenie oświadczeń majątkowych przez radnych w terminach określonych przez ustawę (uzupełnić o pytanie o oświadczeniach majątkowych)
- Pisemne zrzeczenie się mandatu – obowiązuje kc, pisemne i nie budzące wątpliwości
- Naruszenie ustawowego zakazu łączenia mandatu radnego z funkcjami/działalnościami określonymi w przepisach dotyczących działań antykorupcyjnych
- Utrata prawa wybieralności w wyniku orzeczenia sądu lub brak tego prawa w dniu wyborów
- Wybór na wójta, prezydenta, burmistrza miasta
- Śmierć radnego

62. Wymień kategorie zadań rady gminy.

- Sprawy organizacyjne
- Sprawy planistyczne
- Sprawy finansowo-majątkowe (budżet i gospodarka finansowo-majątkowa)
- Sprawy osobowe (wynagrodzenie wójta, powołanie/odwołanie skarbnik)
- Sprawy kierowniczo-kontrolne (kontrola wójta)
- Sprawy reprezentacyjne (nazwy ulic, ustalanie herbu itp.)

63. Z czym nie można łączyć funkcji wójta?

Funkcji wójta nie można łączyć z:

- 1) Funkcją wójta lub jego zastępcy w innej gminie
- 2) Członkostwem w organach samorządu terytorialnego, w tym w gminie, w której jest wójtem lub zastępcą wójta.
- 3) Zatrudnieniem w administracji rządowej
- 4) Mandatem posła lub senatora

64. Od kiedy wójt obejmuje obowiązki?

Wójt obejmuje powierzone mu obowiązki z chwilą złożenia wobec rady gminy ślubowania. W celu złożenia przez wójta ślubowania przewodniczący rady zwołuje sesję rady na dzień przypadający w ciągu 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów wójta. Jeśli termin nie zostanie zachowany to sesję zwołuje komisarz wyborczy na dzień przypadający w ciągu 21 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów. W przypadku wyborów przedterminowych sesję zwołuje osoba, którą PRM wyznaczył do pełnienia funkcji organów jednostki samorządu terytorialnego.

65. Powody odwołania wójta.

- Odwołanie z powodu nie udzielenia absolutorium {instytucja związana z wykonaniem budżetu} - (uchwała rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium powinna zostać podjęta po upływie 9 miesięcy od dnia wyboru i nie później niż na 9 miesięcy przed upływem kadencji – uchwała ta jest równoznaczna z podjęciem inicjatywy przeprowadzenia referendum w sprawie odwołania wójta. Jeśli budżet został wykonany lub wójt nie miał wpływu na jego niewykonanie to nie można mu odmówić absolutorium.

Przed udzieleniem absolutorium rada gminy powinna zapoznać się ze sprawozdaniem z wykonania budżetu – jest to warunek przyjęcia lub nie absolutorium. Przyznanie absolutorium bez przyjęcia sprawozdania uznaje się za nieważne. Termin dla przyjęcia sprawozdania jest instrukcyjny i nie powoduje nieważności).

- Odwołanie z innej przyczyny (naruszanie przepisów, niemożność współpracy itp.) – na wniosek ¼ ustawowego składu rady, wniosek ten wymaga formy pisemnej i uzasadnienia przyczyny odwołania oraz podlega zaopiniowaniu przez komisję rewizyjną, przeprowadzane w drodze referendum
- Odwołanie z powodu powtarzającego się naruszania konstytucji lub ustaw (wojewoda może odwołać Prezes Rady Ministrów - wojewoda wzywa wójta do zaprzestania naruszeń. Jeżeli wezwanie nie odniesie skutku, wojewoda występuje do Prezesa RM o odwołanie wójta).

66. Przyczyny wygaśnięcia mandatu wójta.

Przypadki w których wygasa mandat wójta (burmistrza, prezydenta miasta):

- 1) odmowa złożenia ślubowania,
- 2) pisemne zrzeczenie się mandatu,
- 3) utrata prawa wybieralności lub brak tego prawa w dniu wyborów,
- 4) naruszenie ustawowych zakazów łączenia funkcji wójta z wykonywaniem funkcji lub prowadzenia działalności gospodarczej,
- 5) orzeczenie trwałej niezdolności do pracy,
- 6) śmierć,
- 7) odwołanie w drodze referendum
- 8) Nie złożenie w terminie oświadczenia o stanie majątkowym
- 9) Zmiana podziału terytorialnego

Wygaśnięcie mandatu w przypadkach określonych w pkt 1-6 stwierdza RG, w drodze uchwały, najpóźniej po upływie miesiąca od dnia wystąpienia przesłanek wygaśnięcia mandatu. Wójta może odwołać Prezes RM jeżeli wójt dopuszcza się powtarzającego naruszenia konstytucji lub ustaw. Wówczas wojewoda wzywa wójta do zaprzestania naruszeń. Jeżeli wezwanie nie odniesie skutku, wojewoda występuje do Prezesa RM o odwołanie wójta.

67. Zadania wójta.

Najważniejsze zadania wójta:

1. przygotowywanie projektów uchwał RG,
2. przygotowywanie projektu budżetu,
3. określa sposób wykonywania uchwał RG,
4. gospodaruje mieniem komunalnym,
5. wykonuje budżet,
6. zatrudnia i zwalnia kierowników gminnych jedn. org.
  - Inicjatywa uchwałodawcza
  - Określa sposób wykonywania uchwał
  - Gospodaruje mieniem komunalnym
  - realizuje gospodarkę finansową gminy (odpowiada za wykonanie budżetu)
  - decyzje o emisji papierów wartościowych, dysponowanie rezerwami budżetu gminy
  - zatrudnia oraz zwalnia kierowników gminnych jednostek organizacyjnych

Dodatkowo wójt posiada kompetencje do:

- 1) kierowania bieżącymi sprawami gminy,
- 2) reprezentuje gminę na zewnątrz,
- 3) opracowuje plan ochrony przed powodzią,
- 4) ogłasza i odwołuje alarm i pogotowie przeciwpowodziowe,
- 5) może zarządzić ewakuację z obszarów bezpośrednio zagrożonych jakimś niebezpieczeństwem dla życia ludzi lub mienia,
- 6) w sytuacjach nadzwyczajnych ma uprawnienie do stanowienia przepisów porządkowych w drodze zarządzenia, w sprawach nie cierpiących zwłoki,
- 7) ustawa o samorządzie gminnym ustanowiła domniemanie kompetencji do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej na rzecz wójta, burmistrza, prezydenta miasta,
- 8) zadania i kompetencje zarządu gminy, jak i zadania i kompetencje przewodniczącego tego zarządu są obecnie kompetencjami i zadaniami wójta, burmistrza, prezydenta miasta.

68. Sekretarz i skarbnik w jednostce samorządu terytorialnego.

Skarbnika i sekretarza gminy powołuje i odwołuje RG na wniosek wójta (burmistrza lub prezydenta miasta).

Jeśli nie będzie takiego wniosku pochodzącego od w/w to RG nie będzie mogła dokonać wyboru sekretarza i skarbnika, choć taki obowiązek na tym organie ciąży.

Sekretarz gminy kieruje urzędem gminy w imieniu wójta - jest on zwierzchnikiem służbowym w stosunku do pracowników gminnych jednostek organizacyjnych. Nie ma zakazu łączenia stanowiska zastępcy wójta ze stanowiskiem sekretarza gminy.

Kompetencje skarbnika gminy są ustalone w ustawie o finansach publicznych.

W strukturach J.S.T. obowiązkowe są 2 stanowiska: skarbnika i sekretarza.

Skarbnik jest głównym księgowym budżetu J.S.T. – ma prawo:

- kontrasygnaty czynności dokonywanych przez JST, które mają spowodować powstanie zobowiązania pieniężnego.
- do uczestniczenia w pracach zarządu bez prawa głosowania oraz w pracach RP gdzie ma prawo głosu doradczego.

Sekretarz powiatu ma prawo do uczestniczenia:

- w pracach zarządu bez prawa głosowania,
- w pracach RP gdzie przysługuje mu prawo głosu doradczego.

Sekretarza i skarbnika powiatu powołuje RP zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym na wniosek przewodniczącego zarządu.

Sekretarz i skarbnik JST:

- dbanie o prawidłową kondycję finansową gminy
- prawo do kontrasygnaty (ma również prawo do odmowy jej złożenia) – udzielenie wiąże się z obowiązkiem złożenia powiadomienia do regionalnej izby obrachunkowej i rady gminy
- sekretarz gminy występuje na wszystkich szczeblach podziału terytorialnego (dot. go przepisy o pracownikach samorządowych) – nie ma prawa tworzenia i przynależności do partii politycznych, koordynuje zasoby ludzkie

69. Omów samorządowe jednostki organizacyjne.

- JST tworzą w celu wykonywania swoich zadań jednostki organizacyjne
- Uprawnienie do ich tworzenia, przekształcania, likwidowania oraz wyposażania w majątek posiada organ stanowiący danej JST
- Kierowników jednostek organizacyjnych powołuje i odwołuje organ wykonawczy JST(zwierzchnictwo służbowe)
- Do zadań zarządu JST należy przyjmowanie regulaminów organizacyjnych samorządowych jednostek organizacyjnych
  - Regulaminy te określają ich organizację oraz zasady funkcjonowania
- Ustawa o samorządzie wojewódzkim zakłada że do zadań zarządu JST należy kierowanie, koordynowanie i kontrolowanie działalności jednostek organizacyjnych

Przykłady:

- Na poziomie gminy: gminne ośrodki pomocy społecznej, biblioteki gminne
- Na poziomie powiatu: powiatowe centra pomocy rodzinie, powiatowe urzędy pracy
- Na poziomie województwa: regionalny ośrodek polityki społecznej, wojewódzki ośrodek terapii uzależnienia i współuzależnienia
- Zawodowe straże pożarne gminne i powiatowe
- Straże gminne(tworzone przez rady gmin, których celem jest ochrona spokoju i porządku publicznego na terenie gminy)
- Samorządowe osoby prawne(sposób nadania osobowości prawnej określony w przepisach ustrojowych materialnego prawa administracyjnego)
  - Samorządowe samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej
  - Samorządowe instytucje kultury
- Jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego

70. Pracownicy samorządowi - jaka ustawa reguluje ich status, podaj przykłady, w których instytucjach ta ustawa ma zastosowanie.

Status pracowników samorządowych reguluje ustawa o pracownikach samorządowych z dnia 21 listopada 2008 roku.

- Urzędy marszałkowskie
- Starostwa powiatowe
- Urzędy gmin
- Urzędy miast
- Biura jednostek administracyjnych JST oraz ich związków

71. Podstawy zatrudnienia pracowników samorządowych.

- **Na podstawie wyboru:**
  - W urzędzie marszałkowskim: marszałek województwa, wicemarszałek oraz pozostali członkowie zarządu województwa – jeżeli statut województwa tak stanowi

- W starostwie powiatowym: starosta, wicestarosta oraz pozostali członkowie zarządu powiatu – jeżeli statut powiatu tak stanowi
- W urzędzie gminy: wójt(burmistrz, prezydent miasta)
- W związkach jednostek samorządu terytorialnego: przewodniczący zarządu związku i pozostali członkowie zarządu – jeżeli statut związku tak stanowi
- **Na podstawie powołania** – zastępca wójta(burmistrza, prezydenta miasta), skarbnik gminy, skarbnik powiatu, skarbnik województwa
- **Na podstawie umowy o pracę** – pozostali pracownicy samorządowi

72. Kategorie pracowników samorządowych.

Pracownicy:

- Urzędów marszałkowskich oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych
  - Starostw powiatowych oraz powiatowych jednostek organizacyjnych
  - Urzędów gmin, jednostek pomocniczych gmin oraz gminnych jednostek i zakładów budżetowych
  - Biur(ich odpowiedników) związków jednostek samorządu terytorialnego oraz zakładów budżetowych utworzonych przez te związki
  - Biur(ich odpowiedników) jednostek administracyjnych jednostek samorządu terytorialnego
  - Kategorie pracowników samorządowych wyróżniane są ze względu na miejsce pracy
- Kategorie pracowników samorządowych:
- urzędnicy
  - pozostali pracownicy i obsługa
  - doradcy i asystenci

73. Kwalifikacje pracowników samorządowych.

- Jest obywatelem polskim
- Ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych
- Posiada kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania pracy na określonym stanowisku
- Posiada co najmniej wykształcenie średnie
- Nie był skazany prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe
- Cieszy się nieposzlakowaną opinią
- Na stanowisku kierowniczym ponadto:
  - Posiada co najmniej trzyletni staż pracy lub wykonywał przez co najmniej 3 lata działalność gospodarczą o charakterze zgodnym z wymaganiami na danym stanowisku
  - Posiada wykształcenie wyższe pierwszego lub drugiego stopnia w rozumieniu

74. Etyka w działalności administracji publicznej (komisje Lorda Nolana)

- Bezinteresowność: działanie w imię interesu publicznego, a nie dla własnych korzyści
- Prawość: niezależność finansowa i materialna od osób i organizacji, tak aby, nie było możliwości wywierania wpływu na wykonywane obowiązki urzędowe
- Obiektywizm: w prowadzeniu spraw publicznych, stosowanie wyłącznie kryteriów merytorycznych
- Odpowiedzialność: przed społeczeństwem za swoje działania, procedury wyjaśniające podejmowane działania
- Jawność: rozstrzygnięć i działań, ograniczenie jawności tylko ze względu na interes publiczny
- Uczciwość: obowiązek zgłoszenia wszystkich prywatnych interesów mających związek z obowiązkami publicznymi, obowiązek podjęcia kroków dla rozwiązania konfliktów
- Przykład z góry: upowszechnianie standardów etyki i wspieranie ich swoim działaniem

75. Obligatoryjne elementy statutu związku gmin.

- Przepisy(postanowienia) ogólne
- Organizacja związku(w tym zadania związku)
- Organy związku(w tym władze związku)
- Prawa i obowiązki członków związku
- Majątek i gospodarka związku
- Przepisy(postanowienia) końcowe

76. Elementy statutu gminy.

Statut obligatoryjnie określa:

- Organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów gminy
- Zasady i tryb działania komisji rewizyjnej
- Zasady działania klubów radnych
- Zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich
- Zasady tworzenia, łączenia, podziału oraz znoszenia jednostki pomocniczej
- Zasady uczestniczenia przez przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej w pracach rady gminy
- Zakres zarządzania i korzystania z mienia komunalnego oraz rozporządzania dochodami z tego źródła przez jednostki pomocnicze
- Zakres czynności dokonywanych samodzielnie przez jednostkę pomocniczą w zakresie przysługującego jej mienia
- Uprawnienia jednostki pomocniczej do prowadzenia gospodarki finansowej w ramach budżetu gminy

77. Co oznacza, że jednostki samorządu terytorialnego są kontrolowane według kryterium legalności.

To, że jednostki samorządu terytorialnego są kontrolowane według kryterium legalności oznacza, iż sprawdzane jest czy działają zgodnie z prawem i na podstawie prawa.